

26 SZAVAD VILÁGOSSÁG AZ UTAMON

Bibliai ismeretterjesztő füzetek

**Megjelenik a Keresztény Értelmiségi Kör
és az Agapé Kiadó gondozásában a Hitélet folyóirat mellékleteként**

26A – KERESZTELKEDŐK A JORDÁNNÁL

Keresztelő János életstílusa az emberektől változtatást követelt. Ez kettős cselekedetben nyilvánult meg: akik megtértek és megvallották bűnüket, azok részesültek a keresztségben (Mk 1,5). A bűnbánat révén lemondtak büszkeségükről, a vízben történő keresztség által kifejezték tisztulási óhajukat és az új élet utáni vágyukat (részletesebben lásd a B42-t).

János felhívása elsősorban azoknak szólt, akik jóknak tartották saját magukat, a farizeusoknak és a hozzájuk hasonlóknak, akik nem érezték szükségét az Istennek. Nagy általánosságban azt mondhatjuk, hogy a zsidó elöljáróság bizalmatlanul nézett Jánosra, és nem fogadta el az általa felkínált keresztséget a bűnök bocsánatára (Mt 21,14–26). Ezzel szemben a nép körében egy valódi megtérési mozgalom fejlődött ki, amelyre jellemző volt az imádság, a böjt és az igazságosság (Lk 11,1; 5,33; 3,11–14).

JÉZUS A BŰNÖSÖK SORÁBAN

János állandóan figyelte a keresztségre várók soraikat, mert kereste azt, Akinek jönnie kell. Szilárdan hitte, hogy egy napon el is érkezik. Egy tavaszi napon aztán alázatosan előlépett a Názáreti Jézus, mintha maga is a bűnösök közé tartozna. János valami rendkívülit vett észre ezen a mintegy harmincéves emberen (olvassa el a B43-at), ezért nem akarta megkeresztelni (Mt 3,14). Jézus azonban nem tágított: tegye meg, hogy beteljesüljön, amit Isten parancsolt (Mt 3,15). János engedelmeskedett.

Közben Isten jelekkel igazolta Jézust: megnyílt az ég, Jézusra leszállt a Szentlélek galamb formájában, és hang hallatszott a magasból (Mk 1,10 köv., Mt 3,16 köv., Lk 3,21 köv.). Ezek a jelek sok mindent elárultak Jézus személyéről és küldetéséről. Értelmezzük őket a Szentírás fényében!

A MEGNYÍLT ÉG

Az Ószövetség két alkalommal említi az ég megnyílását ill. felszakadozását: az Ezekiel 1,1-ben, ahol a próféta meghívásáról van szó és az Izajás 63-ban, ahol ima közben nyílik meg az ég, amikor ima hangzik Istenhez a nép megszabadulásáért, és a próféta szerint (11–14. sor) ugyanaz az esemény ismétlődik meg, mint Mózes idejében: (vö. 19. sor).

– Jézus keresztsége nem azonosítható az Ezekiel 1,1-ben említett próféta meghívással. Két elem hiányzik belőle: Isten hívása és az ember válasza. A későbbi újszövetségi gondolkodásmód Jézus meghívását a fogamzás pillanatába helyezi (Zsid 10,5–7). Itt nem másról van szó, mint a nyilvános működés megkezdéséről.

– Másrészt az utalás az Izajás 63-ra tulajdonképpen azt tudatosítja velünk, hogy Jézus keresztségével az üdvösségtörténet lényegbevágó eseménye kezdődött meg. Ez az esemény az ószövetségi választott nép megteremtésének és a Vörös-tengeren való átvezetésének csodájához hasonlítható. Jézus új Mózesként jelenik meg, aki az ószövetségi remények és várakozások beteljesítője. Isten Jé-

zus személyében a születő új népnek felkínálja a vele való kommunikációt.

A SZENTLÉLEK AJÁNDÉKA

Az Ószövetségben a Szentlélek mindig meghatározott céllal vette birtokába az embert, mégpedig azért, hogy isteni erőben részesítse, hogy egy-egy adott cselekedetet vigyen végbe Izrael népének javára. A Szentlélek alászállása az emberre tulajdonképpen az ő megszabadító küldetésének a beindulását jelezte. Gondoljunk például Gideonra, Saul királyra vagy Elizeus prófétára (Bir 6,34; 1Sám 10,6; 2Kir 2,9). A Messiás mindenki mástól eltérően és mindenkit felülmúlva a Szentlélek teljességét kapta. Ezt már Izajás könyve is megsejteti velünk (olvassa el a C92-t), amikor:

- a próféták Lelkéről (Iz 11,2; 61,6 kk);
- Isten Szolgájának a Lelkéről (Iz 42,1 kk);
- valamint a megszabadító Lélekről beszél, aki követte az izraelitákat a vörös-tengeri átkelésnél (Iz 63,13 köv.)

Amikor Jézusra leszáll a Szentlélek, a Szentírás úgy mutatja be őt, mint aki az isteni hatalom teljességét kapja (ApCsel 10,38). Ő a próféták által hirdetett Messiás, aki megkezdte küldetését. De ez nem minden. Van még egy harmadik mozzanat is.

A MENNYEI HANG ÉS ÜZENETE

„Te vagy az én szeretett Fiam, akiben kedvem telik” – jelenti ki a mennyei hang. Ezek a szavak az Ószövetség két szakaszára emlékeztetnek. Jézus misztériumának megértéséhez ezeket a szavakat – a 2. zoltár 7. versét és Izajás 42. fejezetének 1. versét – fontosnak tartották az apostolok és az első keresztények.

- A „te fiam leszel” kijelentés a második zoltárból származik és Nátán próféta jövendölését eleve-níti fel: Jahve ígéretet tett Dávidnak, hogy leszármazottai révén sohasem szűnik meg a királysága (2Sám 7,14). A későbbi Ószövetség ezt a Messiásra vonatkoztatta. A második zoltárt is messiási zoltárnak tartjuk. A feltámadás után az apostolok rájöttek, hogy e szavak nagyon jól illenek Jézusra (ApCsel 13,33 és Zsid 1,5).

- A másik kijelentés Izajástól származik (42,1), aki Jahve Szolgájáról beszél, aki megaláztatásai és szenvedései által megszabadított a bűntől. Ebben az esetben is az történt, hogy a feltámadás fényében fedezték fel a tanítványok, hogy Izajás szövege Jézusra vonatkozik (ApCsel 3,13 és 26; 4,27 és 30; Mt 12,18–21). Visszaemlékeztek arra, hogy Jézus Jahve Szolgájaként mutatkozott be, amikor így szólt: „Az Emberfia nem azért jött, hogy neki szolgáljanak, hanem, hogy ő szolgáljon” (Mk 10,45).

A leírtak alapján felfedezhetjük Jézus keresztségének mély értelmét, mint az apostolok és az evangélisták, akik leszögezték:

- Jézus megkezdte küldetését, ami messiási küldetés.

- Ez a Jézus-Messiás, ill. Jézus Krisztus nem kö-zönséges ember, hanem Isten Fia.

- Mivel bűnt nem követett el, csak az emberek iránti szolidaritásból állt be a bűnösök sorába.

- A Szentlélek, aki megerősíti, hogy el tudja fogadni a megaláztatásokat és később a szenvedés útját, hozzásegíti, hogy teljesítse Jahve Szolgájának a programját, és megváltsa az emberiséget „a kereszt fáján”.

Az esemény már megsejteti velünk Jézus szenvedését (Lk 12,50) és feltámadását (ApCsel 13,33), sőt összefoglalja az egész Evangéliumot: megváltásunk örömhírét.

26B – KIEGÉSZÍTŐ OLVASMÁNYOK

42 A JÁNOSI KERESZTSÉG

1. Eredete

- Az Ószövetség egyes helyei említést tesznek a vízben való tisztulásról mint a szív tisztulásának jelképes eseményéről: Izajás 1,16; Ezekiel 36,25; Zakariás 13,1

2 • A Krisztus előtti második századtól a Krisztus utáni negyedik századig különböző palesztin csoportok hirdették a keresztséget a bűnök bocsánatá-

ra. Ennek a mozgalomnak egyik kiváló képviselője az esszénusok szektája, amely a sivatagban élt.

- Ebből a mozgalomból vált ki közvetlenül Krisztus eljövételét megelőzően János, akinek a kortársak jelképes nevet adtak: Keresztelő.

2. A jánosi keresztség jellegzetességei

- Csak egyszer szolgáltatták ki, miközben az esszénusok erkölcsi tisztaság elérése végett sok tisztálkodási szertartáshoz tartották magukat.

- A jánosi keresztségre a nép minden tagja fel-szólítást kap, nemcsak egy meghatározott csoport.
- Maga János, az utolsó idők prófétája szolgál-tatja ki.
- Jelzi, hogy elérkezett az „utolsó idő”.

3. Korlátai

A keresztény keresztséghez hasonlóan (ApCsel 2,38) a Szentírás János keresztségét is nevezi „ke-resztségnek a bűnök bocsánatára” (Mk 1,4). A két keresztség között azonban világos eltérés van: Já-nos keresztsége nem elegendő a bejutáshoz Isten országába és a részesüléshez a Szentlélekben (ApCsel 19,1–6). Ebből azt következtetjük, hogy János keresztsége alacsonyabbrendű, mint a ke-resztény keresztség, mint ahogyan az Előfutár is alacsonyabb kategóriába tartozik a Messiástól.

43 JÉZUS „ÉLETKORA”

Az evangéliumok nem szolgálnak pontos adato-kat Jézus koráról egy-egy esemény alkalmával. A Lukács 3,23-ban azt olvassuk, hogy „harminc éves volt, amikor megkezdte nyilvános működését.” Nyilvános működésének derekán a farizeusokkal folytatott egyik vitában a farizeusok azt mondják Jézusnak: „Még ötven éves sem vagy...” (Jn 8,57).

Az biztosnak mondható, hogy Jézus nem a ke-resztény időszámítás első évében született. A bölc

Kis Dionisziosz csak Kr. u. 525-ben kezdte el szá-mítani az éveket Krisztus születésétől, de számítá-saiba hiba csúszott be, 6-7 évi eltérés van a való-ságtól. A Róma alapításától számított 754. év janu-árjának első napját vette alapul. Ma már tudjuk, hogy az nem a Róma alapításától eltelt 754., ha-nem valószínűleg a 748. vagy a 749. év volt. Ebből kifolyólag állapítjuk meg, hogy Jézus 6 vagy 7 év-vel időszámításunk előtt született. Ezt támasztja alá az a tény is, hogy Heródes Kr. e. 4-ben halt meg. Ekkor Jézus valószínűleg már betöltötte a második életévét (Mt 2,20 és 16).

Kr. u. 28 tavaszán, amikor Jánosnál megkeresz-telkedett, Jézus 34-35 éves lehetett.

Vajon hány éves korában halt meg? A válasz nyilvános működésének tartamától függ. Az első három evangélista alapján azt mondhatjuk, hogy nyilvános működése egy évig és néhány hónapig tartott, mert ők csak egy húsvétot említenek. Ezzel ellentétben János evangélista 3, illetve négy húsvé-tot említ. Ha az első számításra támaszkodunk, ak-kor Jézus 35 vagy 36 éves korában halt meg, a má-sodik számítás szerint viszont 37 vagy 38 éves ko-rában. Mindenesetre keveset élt, de ennyi is elég volt ahhoz, hogy megváltozzon a föld színe!

26C – ELMÉLKEDÉSRE ÉS MEGBESZÉLÉSRE AJÁNLOTT SZÖVEGEK

82 A MESSIÁS MINT JAHVE SZOLGÁJA ÉS A SZENTLÉLEK

Vessző kél majd Izáj törzsökéből,
hajtás sarjad gyökeréből.

Az Úr lelke nyugszik rajta:

a bölcsesség és az értelem lelke;

a tanács és az erősség lelke;

a tudás és az Úr félelmének lelke,

s az Úr félelmében telik öröme.

Nem aszerint ítéel majd, amit a szem lát,

s nem aszerint ítéelkezik, amit a fül hall,

hanem igazságot szolgáltat az alacsony sorúak-nak,

és méltányos ítéletet hoz a föld szegényeinek.

Iz 11,1–4

Az Úr lelke nyugszik rajtam,

mert az Úr kent föl engem.

Elküldött, hogy örömhírt vigyek a szegényeknek,
és meggyógyítsam a megtört szívűeket.

Hogy szabadulást hirdessek a foglyoknak,

és szabadságot a börtönök lakóinak.

Hogy hirdessem az Úr kegyelmének esztendejét.

Iz 61,1–2, Lk 3

Nézzétek, a szolgám, akit támogatok,

a választottam, akiben kedvem telik.

Kiárasztom rá lelkemet,

hogy igazságot vigyen a nemzeteknek.

Nem kiált majd, s nem emeli föl a hangját,

szava se hallatszik az utcákon.

A megtört nádszálat nem töri össze,

a pislákoló mécsbelet nem oltja ki.

Hűségesen elviszi az igazságot,
nem lankad el, sem kedvét el nem veszti,
míg az igazságot meg nem szilárdítja a földön.
Az ő tanítására várnak a szigetek.

Iz 42, 1–4

Magasztalom az Úr irgalmasságát,
és csodálatos tetteit.
Dicsőítem mindenért, amit velünk tett,
a sok jóért, amellyel megajándékozott minket,
mérhetetlen irgalmában és szeretetében.
Azt mondta: „Mégis az én népem,
a fiaim, akik nem lesznek hűtlenek.”
És kiszabadította őket
minden nyomorúságból.
Nem valami követ vagy angyal,
hanem az ő arca szabadította meg őket.
Szeretetében és irgalmasságában
maga váltotta meg őket.
Karjába vette és hordozta őket
az elmúlt idő minden napján.
Ők mégis lázongtak ellene, és megszomorították
szent lelkét.
Ezért ellenségük lett, és harcba szállt ellenük.
Akkor megemlékeztek a régmúlt időkről,
és Mózesről, az ő szolgájáról.
Hol van, aki kihozta a tengerből nyájának pásztort
rát?
Hol van, aki kiárasztotta rá szent lelkét?
Aki Mózes jobbjá felől
cselekvéshez látott dicsőséges karjával;
aki szétválasztotta előttük a vizeket,
hogy örök nevet szerezzen magának;

aki átvezette őket a tengeren,
oly könnyen, mint a lovat a pusztában?
Nem botladoztak többé,
mint a jószág, amely lemegy a völgybe.
Az Úr lelke vezette őket,
míg nyugalmat nem leltek;
valóban, úgy vezetted népedet,
hogy dicsőséges nevet szerezzen magának.
Tekints le az égből, és figyelj ránk
szent és dicsőséges lakóhelyedről!
Hol van féltő szereteted és hatalmad,
hol szívednek irgalmassága?
Ne tartsd vissza tőlünk könyörületed,
mert te vagy a mi atyánk.
Mert Ábrahám nem tud rólunk,
és Izrael nem ismer minket;
te Uram, te magad vagy a mi atyánk,
régől fogva „Meváltónk” a neved.
Miért hagytad Urunk, hogy letérjünk útjaidról,
és hogy megkeményítsük a szívünk,
ahelyett, hogy félve tiszteltünk volna?
Fordulj felénk újra, a te szolgáidért,
örökrészed törzseiért.
Miért törték be az istentelenek szentélyedbe,
miért tiporták ellenségeink szent helyedet?
Olyanok vagyunk, mintha nem te uralkodnál
volna régől fogva felettünk;
mintha nem a te nevedről neveztek volna el min-
ket.
Ó, BÁRCSAK SZÉTTÉPNÉD AZ EGEKET ÉS LE-
SZÁLLNÁL!

Iz 63,7–19

26D – ELLENŐRZŐ KÉRDÉSEK

1. A farizeusok miért nem engedelmeskednek
János felszólításának?

3. Megkeresztelkedése után Jézust három jel
igazolta. Melyek azok?

–

–

–

2. Egészítse ki a következő mondatot: „akik
megtértek, azok
..... a keresztségben”.